

ЈАНИ ФИЛОВСКИ (1923—1973)

In memoriam

На 4. X. 1973. година ненадејно за секогаш ги напушти нашите редови нашиот драг колега, лекторот по старогрчки јазик при Катедрата за класична филологија на Филозофскиот факултет во Скопје, Јани Филовски. Неговата рана смрт претставува голема, ненадоместлива загуба за класичната Катедра и предизвика длабока, искрена болка кај неговите колеги и студенти.

Роден е на 4. I. 1923. год. во Ксанти, Грција. Во 1941. год. завршува гимназија во Цотилион. Во Лерин студира на В. П. Ш. и ја завршува во 1943. Наредната година се вклучува во движењето на отпорот и стапува во редовите на ЕЛАС, во составот

на Првата егејска ударна бригада. Во месец април 1945. год., поради опасните околности што настанаа со потпишувањето на капитулантскиот договор во Варкиза, со што всушност беа ликвидирани ЕАМ и ЕЛАС, емигрира во Југославија. Бидејќи неговата единица е расформирана, тој се вклучува во редовите на XII Македонска ударна бригада.

По свршувањето на војната, во Скопје се запишува на едногодишен курс на В. П. Ш., го завршува со успех и цели десет години работи како наставник по македонски јазик во Битола. Во 1956. година доаѓа во Скопје и сè до 1960. година работи како наставник, односно, откако успешно ги завршува студиите на групата за класична филологија, и како професор во УЗУС

„Никола Тесла“. Во 1961. година е избран за асистент при Катедрата за класична филологија на Филозофскиот факултет, на која должност останува до 1964. год., кога е назначен за директор на основното училиште „Сава Ковачевиќ“ во Скопје. 1971. год. повторно се враќа во нашата средина, сега во звањето лектор по старогрчки јазик.

Уште како асистент, Филовски започнува да се бави со научна работа. Од тој период се неговите два приказа, отпечатени во „Жива Антика“ (XII, 223-227), на Бугарско-грчкиот и Грчко-бугарскиот речник, објавени во Софија 1957 и 1960 год. во издание на БАН. Како одличен познавач на новогрчкиот јазик и тоа на обете варијанти, „katharevusa“ и „dhimotiki“, тој даде умесни критички забелешки и компетентна оценка на овие речници.

По враќањето на Факултетот, Филовски продолжи да се бави со наука. Последниве две години тој интензивно работеше врз грчкиот текст на философската расправа од учениот теолог Григориј Акиндин „За суштината и дејноста (на бога)“ *Περὶ οὐσίας καὶ ἐνεργείας*. Резултатите од своите истражувања, тој ги изложи во својот научен труд, кој го доби своето место на страниците на нашево списание. За голема жал, колегата Филовски не дочека да го види отпечатен резултатот од своите напори.

Како лектор по старогрчки јазик, тој неуморно се залагаше во наставата со студентите од класична филологија и историја и постигнуваше завидни резултати. Особено заслужува да се истакне неговата успешна работа со слушателите на постдипломските студии на катедрите за македонски јазик, југословенски книжевности и историја.

Бидејќи извонредно го познаваше грчкиот јазик, тој беше секогаш готов несебично да им помогне на своите колеги од Факултетот, ако се укажеше потреба од интерпретација на некој грчки текст.

Како човек, другарот Јани ќе остане за секогаш во сеќавањата на своите колеги и пријатели како искрен и драг другар, чија срдечност, добронамерност и ведар лик го пленуваа секого со кого стапуваше во контакт. Класичната филологија во Македонија уште долго ќе ја чувствува болната празнина што ја предизвика неговата неочекувана смрт.

Љубинка Басотова, Скопје